

Nr. 1-10/994

I. Stafecka
22.04.2026

Informatīvais ziņojums

„Par Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta diasporas un citām organizācijām 2004. - 2008. gadā piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojumu īstenotajos projektos un tā kontroli 2009. – 2010. gadā”

Saīsinājumi:

BM	Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrija
ĪUMSILS	Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts
Komisija	Biedrībām un nodibinājumiem piešķirto budžeta līdzekļu izlietojuma izvērtēšanas komisijā
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
NVO	Nevalstiskā sektora daļa, kuru veido biedrības un nodibinājumi
TM	Tieslietu ministrija

Saskaņā ar MK 2010. gada 3. augusta sēdes protokola (prot. Nr. 40 28.§) 2. punktu TM ir sagatavojusi un saskaņā ar Ministru prezidenta 2010. gada 13. janvāra rezolūciju Nr. 18/TA-2540-IP/117 ir precizējusi informatīvo ziņojumu par Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta diasporas un citām organizācijām 2004. - 2008. gadā piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojumu īstenotajos projektos un tā kontroli 2009. – 2010. gadā.

Pamatojoties uz MK 2008. gada 29. oktobra rīkojumu Nr. 650 „Par Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta reorganizāciju”, BM no 2009. gada 1. janvāra bija ĪUMSILS funkciju, tiesību, saistību, mantas, finanšu līdzekļu, lietvedības un arhīva pārņēmēja.

Atbilstoši MK 2009. gada 6. maija rīkojuma Nr. 281 „Par Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministriju” 2.2.1. apakšpunktam TM tika uzdots pārņemt no BM valsts politikas izstrādi sabiedrības integrācijas jomā, kā arī tās īstenošanas organizēšanu un koordinēšanu. Tādējādi atbilstoši MK 2009. gada 29. maija rīkojumam Nr. 359 „Par Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas reorganizāciju” no 2009. gada 1. jūlija līdz 2010. gada 31. decembrim TM bija atbildīga par valsts politikas izstrādi sabiedrības integrācijas jomā. Pamatojoties uz MK 2010. gada 7. decembra sēdes protokola nr. 71, 44. § 2.1. apakšpunktu no 2011. gada 1. janvāra valsts politikas izstrādi sabiedrības integrācijas jomā, kā arī tās īstenošanas organizēšanu un koordinēšanu veic Kultūras ministrija.

Pēc ĪUMSILS reorganizācijas 2008. gadā BM pārņēma projektus un to veidotās debitoru parādsaistības 984 775.00 latu apmērā (t.sk. valsts budžeta dotāciju projektus, kuru kopējā summa veidoja 850 015.00 latus). Pārņemot un analizējot dokumentāciju, tika konstatēts, ka vairākiem projektiem trūkst izdevumus attaisnojoši un saturu apliecinājoši dokumenti. 2009. gadā TM no BM pārņēma 569 valsts budžeta dotāciju projektus, kas kopā veidoja debitoru parādsaistības 726 077.42 latu apmērā. Intensīvi strādājot pie projektu pārskatu izvērtēšanas, no 2009. gada novembra līdz 2010. gada decembrim TM ir norakstījusi 318 projektu pārskatus par 371 015.33 latiem. Līdz ar to debitoru parādsaistības uz 2010. gada 31. decembri bija 355 062.09 lati (251 neapstiprināts projektu pārskats). Nenokārtotas parādsaistības ir būtisks kavējošs faktors turpmākai valsts budžeta līdzekļu piešķiršanai NVO.

~~HEROBEŽOTAS PĪEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

TMZino_280211_dotācijas; Par Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta diasporas un citām organizācijām 2004. - 2008. gadā piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojumu īstenotajos projektos un tā kontroli 2009. – 2010. gadā

~~IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

TM sniedz informāciju par NVO piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu laika periodā no 2004. – 2008. gadam, un to izlietojuma kontroli, kas tika nodrošināta TM 2009. gadā 1. jūlijā – 2010. gada 31. decembrī.

Projektu konkursi ĪUMSILS tika izsludināti šādu Ministru kabineta apstiprināto valsts programmu ietvaros:

- 1) **Valsts programma „Sabiedrības integrācija Latvijā”** (06.02.2001., MK protokola nr. 6., 34.§ 1. punkts):
 - mazākumtautību etniskās identitātes saglabāšana, līdzdalības un starpterniskā dialoga veicināšana 2004. – 2008. gadā;
- 2) **Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas programma 2005. – 2009. gadam** (04.03.2005., MK rīkojums nr. 141):
 - atbalsts sociālās jomas NVO un uzdevumu deleģēšana NVO 2005. – 2008. gadā;
 - lauku NVO atbalsts 2005. – 2008. gadā;
 - atbalsts interešu aizstāvības NVO 2007. – 2008. gadā;
 - atbalsts NVO, kas darbojas ģeogrāfisko kopienu attīstības jomā 2008. gadā;
 - atbalsts plānošanas reģionu sadarbības partneriem 2008. gadā;
 - resursu centru atbalsts 2006. - 2008. gadā.
- 3) **Valsts programma „Čigāni (romi) Latvijā 2007. – 2009. gads”** (18.10.2006., MK rīkojums nr. 802):
 - atbalsts čigānu (romu) NVO 2006. – 2008. gadā;
- 4) **Valsts ilgtermiņa mērķprogramma „Lībieši Latvijā”** (14.12.1999., MK protokola nr. 70, 24.§ 1. punkts)
 - atbalsts līvu (lībiešu) NVO 2004. – 2008. gadā;
- 5) **Valsts programma „Lībieši Latvijā 2008. – 2012. gadam”** (04.08.2008., MK rīkojums nr. 463):
 - atbalsts līvu (lībiešu) NVO 2008. gadā;
- 6) **Latviešu diasporas atbalsta programma 2004. – 2009. gadam** (05.10.2004., MK rīkojums nr. 738):
 - atbalsts latviešu diasporas NVO 2004. – 2008. gadā;
- 7) **Nacionālā programma iecietības veicināšanai 2004. – 2009. gadam** (25.08.2004., MK rīkojums nr. 584):
 - atbalsts NVO, kas darbojas iecietības veicināšanas jomā 2005. – 2008. gadā.

Papildus, 2005., 2006. un 2007. gadā tika piešķirts finansējums dažām mazākumtautību organizācijām noteiktiem mērķiem paredzētas valsts budžeta programmas ietvaros, (skat. Tabulā Nr. 1. „Piešķirtā finansējuma sadalījums pa gadiem”, sadaļā „tajā skaitā”).

Saskaņā ar likumu par valsts budžetu attiecīgajā gadā budžeta izdevumu pozīcijā „Subsīdijas un dotācijas” ĪUMSILS dotāciju projektiem tika atvēlēts šāds finansējuma apmērs:

Tabula Nr. 1. Piešķirtā finansējuma sadalījums pa gadiem (2004. – 2008. gads)

Gads	Finansējums	tajā skaitā:
------	-------------	--------------

~~IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

TMZino_280211_dotācijas; Par Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta diasporas un citām organizācijām 2004. - 2008. gadā piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojumu īstenotajos projektos un tā kontroli 2009. – 2010. gadā

~~IEROBEŽOTAS PEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

	kopā pa gadu	Programmai "Dotācija biedrībai "Mazākumtautību bērnu un jauniešu programma "Zelta kamoliņš""	Programmai "Dotācija mazākumtautību bērnu un jauniešu sabiedriskajai organizācijai "Jaunība, Tradīcijas, Mūžība""	Programmai "Dotācija mazākumtautību nevalstisko organizāciju pasākumu nodrošināšanai"
2004	130 603			
2005	413 959	37 000	60 000	
2006	660 559	119 000		
2007	627 965	34 000		22 900
2008	488 191			
KOPĀ:	2 321 277			

Dotāciju konkursu regulējums tika noteikts ĪUMSILS iekšējā kārtībā, kura ietvēra projektu pieteikumu vērtēšanas, līguma noslēgšanas un pārskatu iesniegšanas kārtību, kā arī piešķirto budžeta līdzekļu izlietojuma kontroli un norakstīšanu. Līdz 2007. gadam iekšējās kārtības tika izstrādātas katram projektu konkursam, tās saskaņoja nozares ministrs. Sākot ar 2007. gada 31. augustu visu projektu konkursu dotāciju piešķiršanas, izlietojuma kontroles un norakstīšanas procedūra tika noteikta vienotā ĪUMSILS 2007. gada 31. augusta iekšējā kārtībā Nr. 03-02/30 „Kārtība, kādā Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātā tiek piešķirtas valsts budžeta dotācijas un kontrolēta to izlietošana”.

Saskaņā ar ĪUMSILS iekšējo kārtību noteikumiem visi projektu pārskati tika pakļauti divu posmu pārbaudes procedūrai, kura ietvēra gan saturiskās atskaites vērtēšanu, gan finanšu atskaites vērtēšanu. Saskaņā ar TM rīcībā esošo dokumentāciju, par izdevumiem, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentiem, tika prasīts iesniegt attaisnojuma dokumentus vai atskaitīt finansējuma daļu ĪUMSILS kontā. Katra pārskata gada beigās tika veikta visu debitoru summu inventarizācija.

2009. gadā TM no BM pārņēma 569 valsts budžeta dotāciju projektus, kas kopā veidoja debitoru parādsaistības 726 077.42 latu apmērā.

Tabula Nr. 2. Pārņemto projektu sadalījums pēc dotāciju konkursu programmām uz 2009. gada 30. septembri, latos.

Nr. p.k.	Projektu konkurss	Projektu skaits	Saistību summa
1	Mazākumtautību etniskās identitātes saglabāšana, līdzdalības un starpetniskā dialoga veicināšana	287	180 166.41
2	Atbalsts latviešu diasporas NVO	73	168 731.78
3	Atbalsts sociālās jomas NVO un uzdevumu deleģēšanas NVO	21	41 684.76

~~IEROBEŽOTAS PEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

TMZino_280211_dotācijas; Par Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta diasporas un citām organizācijām 2004. - 2008. gadā piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojumu īstenotajos projektos un tā kontroli 2009. – 2010. gadā

~~IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

4	Lauku NVO atbalsts	25	55 541.44
5	Atbalsts resursu centriem	3	11 461.20
6	Atbalsts NVO, kas darbojas iecietības veicināšanas jomā	5	6 720.80
7	Atbalsts čigānu (romu) NVO	62	57 405.15
8	Atbalsts līvu (lībiešu) NVO	67	107 618.77
9	Mazākumtautību NVO pasākumu nodrošināšana (MK 17.04.2007 rīkojums Nr. 211)	4	8 000.00
10	Atbalsts interešu aizstāvības NVO	16	62 405.39
11	Atbalsts NVO, kas darbojas ģeogrāfisko kopienu attīstības jomā	4	3 752.37
12	Plānošanas reģionu sadarbības partneri	2	22 589.35
KOPĀ:		569	726 077.42

Pārņemot projektu dokumentāciju, TM tika veikta datu apkopošana, konstatējot katra projekta pārskata izvērtēšanas progresu (izvērtēts, daļēji izvērtēts vai nav izvērtēts), gatavību apstiprināšanai un norakstīšanai izdevumos. Par 63 projektiem jeb 76 018.99 latiem NVO nebija iesniegti projekta īstenošanas un piešķirtā finansējuma izlietojuma pārskati.

Pēc sākotnējās izvērtēšanas visi projektu pārskati tiek virzīti izskatīšanai Komisijā, kas izveidota ar tieslietu ministra 2009. gada 22. oktobra rīkojumu Nr. 1-1/351 „Par biedrībām un nodibinājumiem piešķirto budžeta līdzekļu izlietojuma izvērtēšanas komisijas sastāvu un tās darbību” ar mērķi nodrošināt biedrībām un nodibinājumiem piešķirto budžeta līdzekļu izlietojuma izvērtēšanu un pieņemt lēmumu par projekta turpmāko virzību.

Laika posmā no 2009. gada 4. novembra līdz 2010. gada 31. decembrim Komisija vismaz vienu reizi ir izskatījusi visus projektu pārskatus, no tiem 318 projektu pārskatus apstiprinājusi un projektiem piešķirtā summa 371 015.33 latu apjomā tika norakstīta izdevumos. Šīs organizācijas ir novērsušas konstatētās nepilnības un veiksmīgi sadarbojušas ar TM.

No izskatītajiem projektu pārskatiem 214 pārskatus Komisijā nevarēja apstiprināt sakarā ar tajos konstatētajām nepilnībām, kas lielākoties ir saistītas ar finanšu pārskata neatbilstību valsts budžeta dotācijas izmantošanas līgumos norādītajām prasībām.

Par četriem projektiem TM bija plānots, bet netika uzsākts parādu piedziņas process LR normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, sakarā ar projektos konstatētiem būtiskiem valsts budžeta dotāciju līgumu noteikumu pārkāpumiem. Iesniegšanai LR Ģenerālprokuratūrā tika gatavota lieta par Pasaules brīvo latviešu apvienības īstenojamiem projektiem (divi projekti programmas „Latviešu diasporas atbalsta programma 2004. – 2009. gads” ietvaros), Latvijas mutvārdu vēstures pētnieku asociācijas „Dzīves stāsti” īstenoto projektu (Valsts ilgtermiņa mērķprogramma „Lībieši Latvijā”) un Sabīles novada nacionālā kultūras centra īstenojamiem projektiem (divi projekti programmas „Čigāni (romi) Latvijā 2007. – 2009. gads” ietvaros). Minētās biedrības nav atsaukušās uz atkārtotām TM vēstulēm un nav spējušas nokārtot ar projektiem saistītos problemātiskos jautājumus. 2010. gada 6. septembrī Ģenerālprokuratūrā tika iesniegta vēstule par biedrības „Līvu (lībiešu) savienība „Līvōd It”” 51 projektu ar lūgumu izvērtēt iesniegto dokumentāciju un pieņemt lēmumu par kriminālprocesa uzsākšanu pret biedrības atbildīgajām amatpersonām. 2010. gada 19. oktobrī pieņemts lēmums par kriminālprocesa uzsākšanu.

~~IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

TMZino_280211_dotācijas; Par Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta diasporas un citām organizācijām 2004. - 2008. gadā piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojumu īstenotajos projektos un tā kontroli 2009. – 2010. gadā

~~IEROBEŽOTAS PĪEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

Uz 2010. gada 31. decembri nebija iesniegts 41 projektu pārskats šādās programmās: „Čigāni (romi) Latvijā 2007. – 2009. gads” (14 līgumiem), Mazākumtautību etniskās identitātes saglabāšana, līdzdalības un starpetniskā dialoga veicināšana (17 līgumiem), Latviešu diasporas atbalsta programma 2004. – 2009. (7 līgumiem) un 3 līgumiem no citām programmām.

Kopējais debitoru skaits uz 2010. gada 31. decembri sadalījumā pēc dotāciju konkursu programmām ir šāds:

Tabula Nr. 3. Projektu sadalījums pēc dotāciju konkursu programmām uz 2010. gada 31. decembri, latos.

Nr. p.k.	Projektu konkurss	Projektu skaits	Saistību summa
1	Mazākumtautību etniskās identitātes saglabāšana, līdzdalības un starpetniskā dialoga veicināšana	91	52 667.89
2	Atbalsts latviešu diasporas NVO	36	92038.77
3	Atbalsts sociālās jomas NVO un uzdevumu deleģēšanas NVO	11	22323.12
4	Lauku NVO atbalsts	7	15054.81
5	Atbalsts resursu centriem	0	0.00
6	Atbalsts NVO, kas darbojas iecietības veicināšanas jomā	1	270.00
7	Atbalsts čigānu (romu) NVO	48	47002.98
8	Atbalsts līvu (lībiešu) NVO	52	97663.77
9	Mazākumtautību NVO pasākumu nodrošināšana (MK 17.04.2007 rīkojums Nr. 211)	2	3 500.00
10	Atbalsts interešu aizstāvības NVO	1	1951.40
11	Atbalsts NVO, kas darbojas ģeogrāfisko kopienu attīstības jomā	0	0.00
12	Plānošanas reģionu sadarbības partneri	2	22 589.35
KOPĀ:		251	355 062.09

Ir pamatotas bažas par to, ka nododot lietas BM un pēc tam TM, tika nozaudēti atsevišķu NVO iesniegti dokumenti, kas nepieciešami projektu pārskatu apstiprināšanai. Atsevišķu dokumentu trūkums un nepieciešamība tos pieprasīt atkārtoti ir viens no faktoriem, kas kavē piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietošanas kontroli.

Vislielākās parādsaistības ir uzkrātas Latviešu diasporas atbalsta programmā 2004. – 2009. gadam, valsts ilgtermiņa mērķprogrammā „Lībieši Latvijā” un valsts programmā „Sabiedrības integrācija Latvijā” (mazākumtautību etniskās identitātes saglabāšana, līdzdalības un starpetniskā dialoga veicināšana), tomēr, veicot projektu izvērtēšanu un sadarbojoties ar NVO, konstatēts, ka vissarežģītākā situācija un visvairāk būtisku valsts budžeta dotācijas izmantošanas līgumu pārkāpumu ir ilgtermiņa

~~IEROBEŽOTAS PĪEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

TMZino_280211_dotācijas; Par Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta diasporas un citām organizācijām 2004. - 2008. gadā piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojumu īstenotajos projektos un tā kontroli 2009. – 2010. gadā

~~IEROBEŽOTAS PĪEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

mērķprogrammā „Lībieši Latvijā” un Latviešu diasporas atbalsta programmā.

Būtiskākie pārkāpumi **lībiešu (līvu) organizāciju dotāciju pārskatos** – iespējama dokumentu falsifikācija, savukārt, **diasporas dotāciju pārskatos** - par izdevumiem nav iesniegti darījumu apliecinājoši dokumenti, ko projekta īstenotāji pamato, norādot, ka šādas dokumentācijas nodrošināšanu neparedz konkrētas mītnes zemes likumi.

Komisijas veiktās projektu pārskatu izvērtēšanas rezultātā tika konstatētas šādas **raksturīgākās kļūdas visu programmu ietvaros:**

1. Nav iesniegti izdevumu attaisnojuma dokumenti (maksājuma dokumenti un to pamatojuma dokumenti);
2. Savlaicīgi netiek iesniegti pārskata precizējumi;
3. Nav ievērots noteiktais ierobežojums, ka budžeta tāmes pozīciju summas var mainīt 10% ietvaros;
4. Tiek veiktas patvaļīgas projekta izdevumu tāmes izmaiņas un izdevumi veikti pozīcijās, kas nav uzrādītas valsts budžeta dotācijas izmantošanas līgumā;
5. Netiek ievērots valsts budžeta dotācijas izmantošanas līgumā norādītais projekta īstenošanas periods;
4. Projekta finanšu atlikums netiek pārskaitīts uzraudzības iestādes kontā;
6. Finanšu dokumentu kopijas nav atbilstoši noformētas (kopijas nav apliecinātas);
7. Pārskata sagatavošanā pieļautas aritmētiskas neprecizitātes.

Ne vienmēr šajās kļūdās vainojamas NVO kā projektu īstenotājas, daļā gadījumu nav konstatējama savlaicīga rīcība no uzraudzības institūcijas puses – nav laikā izvērtēti iesniegtie projektu pārskati un nav nodrošināta projektu īstenošanas termiņu kontrole.

Valsts kontrole savu novērtējumu par ĪUMSILS darbu ar debitoriem – dotāciju saņēmējiem ir sniegusi 2007. gada 25. aprīļa revīzijas ziņojumā Nr. 5.1-2-45/2006 un 2008. gada 29. aprīļa revīzijas ziņojumā Nr. 5.1-2-39/2007.

2007. gada ziņojumā tika norādīts, ka ĪUMSILS nebija nodrošināta pietiekama caurskatāmība projektu vērtēšanas procesā. Tika norādīts, ka projektu pārskati netika savlaicīgi apstiprināti, līdz ar to pastāvēja risks, ka nepamatoti izlietotie dotāciju līdzekļi netiks atgūti.

2008. gada 29. aprīļa revīzijas ziņojumā Nr. 5.1-2-39/2007 tika norādīts uz dotāciju piešķiršanu organizācijām, kuras nav iesniegušas atskaites par iepriekš piešķirtajiem līdzekļiem.

Tieslietu ministrs

A. Štokenbergs

28.02.2011. 15:45

1990

A. Rācene-Krūmiņa, 67036734

agnese.racene-krumina@tm.gov.lv

E. Vizule, 67036755

elina.vizule@tm.gov.lv

NAV KLASIFICĒTS

~~IEROBEŽOTAS PĪEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA~~

TMZino_280211_dotacijas; Par Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta diasporas un citām organizācijām 2004. - 2008. gadā piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojumu īstenotajos projektos un tā kontroli 2009. – 2010. gadā